

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ)

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ)

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ: ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2022

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: 4

A. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

[4] Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ δαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις.

[5] Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

[6] ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἐστίν. ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν.

[7] ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεῦοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἵππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

[8] ἔτι δὲ, ὃ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦν ἔξαρνος ὡς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἠξίουν, ἀποδείξας ὡς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτη τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἵππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἠγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. ἀνάβηθι δὲ μοι καὶ μαρτύρησον.

ΘΕΜΑΤΑ

[1]

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτό τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν λαμβάνοντας υπόψη σας τις παραγράφους 6-7.

1. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι επέστρεψε ολόκληρο το επίδομα του ιππέα στο δημόσιο.
2. Ο Μαντίθεος υποστηρίζει την αξιοπιστία και την εγκυρότητα του σανιδίου.
3. Ο Μαντίθεος παραδέχεται ότι οι σύνδικοι, ως συνήγοροι του δημοσίου, τον κατηγορήσαν ότι δεν επέστρεψε το επίδομα του ιππέα.
4. Ο Μαντίθεος αρνείται την κατηγορία, επειδή θεωρεί ότι αποτελεί εμπόδιο στην έγκρισή του ως βουλευτή.
5. Ο Μαντίθεος ισχυρίζεται ότι ο μοναδικός λόγος της απολογίας του είναι ο έλεγχος της ψευδολογίας των κατηγορών του.

Μονάδες 5

A2. «...οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες»:

- i. Ποιους ακριβώς εννοεί ο Μαντίθεος με τις αντωνυμίες «**ἡμᾶς**» και «**ἐκεῖνοι**»;
- ii. Σε τι ακριβώς αναφέρεται ο Μαντίθεος με τη φράση «**εἰς τοιοῦτον καιρὸν**»;

Να απαντηθούν με συντομία.

Μονάδες 5

B1. Για ποιους λόγους ο Μαντίθεος θεωρεί την πινακίδα (τὸ σανίδιον) αναξιόπιστο στοιχείο ενοχής; Ποιο βασικό αποδεικτικό στοιχείο της αθωότητάς του εκθέτει ο Μαντίθεος στο κείμενο και με ποια επιχειρήματα το τεκμηριώνει;

Μονάδες 10

B2.α. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο κείμενο: *κατάστασιν, γράμμασιν, δοκιμάζεσθαι, ήγεισθε, μαρτύρησον*. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο).

Μονάδες 5

B2.β. *σχήμα, εμπιστοσύνη, εγκατάλειψη, κατάχρηση, ατολμία*: Με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν ετυμολογική συγγένεια;

Μονάδες 5

B3. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Την παιδευτική αξία της διδασκαλίας της ρητορικής τονίζει	α. οι δικανικοί, οι επιδεικτικοί και οι επιτάφιοι.
2. Κατά τον Αριστοτέλη υπάρχουν τρία είδη ρητορικών λόγων,	β. ο Πλάτωνας.
3. Επιφανέστερος λογογράφος δικανικών λόγων θεωρείται	γ. αντικειμενικά πειστήρια.
4. Οι άτεχνες αποδείξεις δεν οφείλονται στην τεχνική δεξιότητα του ρήτορα, αλλά είναι	δ. ο Λυσίας.
5. Τα παραδείγματα σε έναν ρητορικό λόγο είναι	ε. πραγματικά ή πλαστά.
	ζ. ο Ισοκράτης.
	η. οι συμβουλευτικοί, οι δικανικοί και οι επιδεικτικοί.
	θ. πάντοτε πραγματικά.

Μονάδες 10

B4. Αφού μελετήσετε το ακόλουθο παράλληλο κείμενο να συγκρίνετε τη στάση του Ερατοσθένη απέναντι στο καθεστώς, σύμφωνα με τα λεγόμενα του ρήτορα Λυσία, με αυτή του Μαντιθέου. Ποια προτροπή εκφράζει ο ρήτορας στους δικαστές προκειμένου να λάβουν τη σωστή απόφαση και με

ποιο σημείο από το λόγο του Μαντιθέου μπορεί να συσχετιστεί αυτή η προτροπή;

Μονάδες 10

Λυσίας, Κατὰ Ἐρατοσθένους §§32-33

Ο ρήτορας Λυσίας κατηγορεί τον Ερατοσθένη, έναν από τους Τριάκοντα Τυράννους, ότι προκάλεσε τον φόνο του αδελφού του, του Πολέμαρχου. Ο λόγος εκφωνήθηκε το 403 π.Χ. από τον ίδιο τον ρήτορα.

Και είχες χρέος, Ερατοσθένη, αν πραγματικά ήσουν ακεραίος άνθρωπος, να γίνεις πληροφοριοδότης για χάρη αυτών που ήταν να θανατωθούν άδικα και όχι να συλλαμβάνεις αυτούς που θα εξοντώνονταν άδικα. Οι πράξεις σου όμως αποκαλύπτουν έναν άνθρωπο που δε στενοχωριόταν, αλλά αντίθετα χαιρόταν με όσα γίνονταν. Επομένως, οι δικαστές πρέπει να στηρίζουν την ψήφο τους στα έργα και όχι στα λόγια σου· να χρησιμοποιήσουν ως αποδείξεις για τα όσα τότε έλεγες τα όσα ξέρουν ότι έκανες, αφού δεν είναι δυνατό να παρουσιαστούν μάρτυρες για κείνα. Γιατί εμείς δεν είχαμε δικαίωμα όχι μόνο να είμαστε παρόντες στις συζητήσεις σας, αλλά ούτε καν να βρισκόμαστε στο σπίτι μας. Έτσι, εσείς έχετε τη δυνατότητα, μολονότι έχετε διαπράξει κάθε κακό εναντίον της πόλης, να διεκδικήσετε για τον εαυτό σας κάθε καλό.

Μτφρ. Ν.Χ. Χουρμουζιάδης

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!